

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 1A
2513 AA Den Haag



**Directie
Arbeidsverhoudingen**

Afdeling Pensioenbeleid

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Onze referentie

2019-0000166551

Datum 22 november 2019
Betreft Beantwoording Kamervragen van de leden Slootweg
(CDA) en Nijboer (PvdA) aan de Ministers van SZW en
Financiën over "ANW-hiaatverzekeringen"

Hierbij zend ik u, mede namens de minister van Financiën, de antwoorden op de schriftelijke vragen van de leden Slootweg (CDA) en Nijboer (PvdA) aan de ministers van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Financiën over "de uitzending van Radar over ANW-hiaatverzekeringen".

de Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

W. Koolmees

2019Z17073

Kamervragen van de leden Slootweg (CDA) en Nijboer (PvdA) aan de Ministers van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Financiën over "de uitzending van Radar over ANW-hiaatverzekeringen" (ingezonden 12 september 2019)

**Directie
Arbeidsverhoudingen**
Afdeling Pensioenbeleid

Datum
22 november 2019

Onze referentie
2019-0000166551

Vraag 1

Bent u bekend met de uitzending van Radar over de Algemene nabestaandenwet (ANW)-hiaatverzekeringen van 9 september 2019?

Antwoord

Ja, ik ben bekend met deze uitzending.

Vraag 2

Klopt het dat ABN AMRO Levensverzekering hun uitkeringen op grond van de ANW-hiaatverzekering stoppen op het moment dat de begunstigde (de partner van de deelnemer) 65 jaar wordt, ondanks dat in de voorwaarden staat dat zij uitkeren tot de Algemene Ouderdomswet (AOW)-leeftijd of 67 levensjaren? Is dit ook bij andere producten gebeurd dan de onderhavige verzekering voor (oud-)medewerkers?

Antwoord

Ik ben niet bekend met kenmerken en bepalingen van individuele pensioenregelingen en heb er derhalve ook geen zicht op of genoemde situatie zich al dan niet heeft voorgedaan bij andere pensioenuitvoerders.

Vraag 3

Wat vindt u van de handelwijze van ABN AMRO Levensverzekering om deze ANW-hiaatuitkering te stoppen ondanks dat in hun polisvoorwaarden de eindleeftijd is gekoppeld aan de AOW-leeftijd en niet aan de leeftijd van 65 jaar?

Antwoord

Ik ben van mening dat alle uitvoerders van pensioenregelingen zich dienen te houden aan de geldende bepalingen. Uit de uitzending van Radar heb ik begrepen dat de betreffende mevrouw haar rechtsbijstandverzekering heeft ingeroepen. Dit heeft ertoe geleid dat ABN AMRO Levensverzekering heeft erkend dat deze mevrouw niet correct is voorgelicht en ABN AMRO Levensverzekeringen dit heeft hersteld. Daarnaast heeft ABN AMRO Levensverzekering onderzocht of er vergelijkbare gevallen waren en ook daar de problemen opgelost.

Vraag 4

Hoeveel ANW-hiaatverzekeringen zijn er in Nederland afgesloten?

Antwoord

Ik heb deze vraag uitgezet bij het Verbond van Verzekeraars. Er blijken hierover sectorbreed niet voldoende exacte gegevens beschikbaar.

Vraag 5

Bij hoeveel ANW-hiaatverzekeringen is de einddatum gekoppeld aan de ingangsdatum van AOW-leeftijd?

Antwoord

Zie antwoord op vraag 4.

Vraag 6

Bij hoeveel ANW-hiaatverzekeringen is de einddatum gekoppeld aan de ingangsdatum van 65 jaar of anderszins een eerdere datum dan de huidige AOW-leeftijd?

Antwoord

Zie antwoord op vraag 4.

Vraag 7

Deelt u de mening dat het tot de zorgplicht van een uitvoerder van de Anw-hiaatverzekering behoort om de deelnemer in te lichten dat de uitkering eerder stopt dan de AOW-leeftijd?

Antwoord

Met het oog op het belang van de deelnemer of begunstigde verwacht ik dat uitvoerders van een Anw-hiaatverzekering informatie geven over een kortere looptijd van de uitkering dan zij mochten verwachten bij het aangaan van de dekking. Pensioenuitvoerders dienen de deelnemer op correcte wijze te informeren bij aanvang van de deelneming aan de pensioenregeling via de Pensioen 1-2-3 en doorlopend door middel van een jaarlijks UPO en via mijnpensioenoverzicht.nl.

Vraag 8

Deelt u ook de mening dat wanneer de deelnemer en de partner niet zijn geïnformeerd dat de Anw-hiaatverzekering eerder stopt dan de AOW-leeftijd, bijvoorbeeld omdat deze is gestegen, de uitkering gewoon door zou moeten lopen tot de AOW-leeftijd?

Antwoord

Ik vind dat voorop moet staan dat deelnemers of partners krijgen waarop zij volgens de bepalingen in hun pensioenregelingen recht hebben. Waarop een begunstigde recht heeft, behoort duidelijk in de bepalingen van de betreffende pensioenregeling te staan, en daarvan afgeleid in de Pensioen 1-2-3, op het UPO dan wel op mijnpensioenoverzicht.nl. Het kan voorkomen dat de einddatum van de uitkering afhankelijk is gemaakt van een bepaalde gebeurtenis, zoals het bereiken van een bepaalde leeftijd of de wettelijke AOW-leeftijd. De duur van de uitkering is dan weliswaar nog onzeker, maar wel bepaald. De uitvoerder moet die bepalingen naleven naar de letter en naar de geest van die bepalingen. De informatie over deze dekking moet telkens correct zijn.

Vraag 9

Wat vindt u ervan dat mensen die worden geconfronteerd met het verlies van hun echtgeno(o)t(e) en zich verzekerden tegen financiële problemen, op een kwetsbaar moment in hun leven geconfronteerd worden met onjuist handelende verzekeraars? Bent u bereid in kaart te (laten) brengen op welke schaal dit gebeurt en op te roepen dit probleem op te lossen?

Antwoord

Een Anw-hiaatverzekering heeft als doel geld uit te keren dat de partner doorgaans goed kan gebruiken. Ik vind het uitermate vervelend wanneer mensen, die in een kwetsbare situatie verkeren zoals beschreven in de vraag, te maken krijgen met dergelijke zaken. Dat een begunstigde zich verrast voelt doordat deze bijvoorbeeld minder lang geld krijgt dan gedacht, vind ik onwenselijk.

**Directie
Arbeidsverhoudingen**
Afdeling Pensioenbeleid

Datum
22 november 2019

Onze referentie
2019-0000166551

Ik ga ervan uit dat uitvoerders het uiterste doen om hun klanten van dienst te zijn. Uit de reactie van ABN AMRO Levensverzekering maak ik op dat zij de gang van zaken betreurt en inmiddels passende actie heeft ondernomen. Ik zie in het algemeen graag dat pensioenuitvoerders geschillen snel en laagdrempelig oplossen en voorkomen dat begunstigden hun recht moeten zien te halen.

**Directie
Arbeidsverhoudingen**
Afdeling Pensioenbeleid

Datum
22 november 2019

Onze referentie
2019-0000166551

Ik roep uitvoerders, voor zover van toepassing, hierbij op na te gaan of de deelnemers en begunstigden van hun Anw-hiaatverzekeringen kunnen weten en begrijpen hoe lang hun uitkering loopt of zal lopen en om zo nodig daar nogmaals op te wijzen. Mocht er sprake van zijn dat uitvoerders structureel problemen veroorzaken, dan kunnen DNB en/of de AFM een onderzoek hiernaar beginnen en passend op te treden.

Vraag 10

Op welke wijze kunt u uitvoerders van ANW-hiaatverzekeringen verplichten om hun toezeggingen na te komen wanneer de polisvoorwaarden aangeven dat de ANW-hiaatuitkering gekoppeld is aan de ingangsdatum van de AOW-leeftijd en ze toch eerder stoppen met uitkeren? Bent u bekend met andere gevallen dat ABN AMRO Levensverzekering van uitvoerders die hun verplichtingen niet nakomen?

Antwoord

Pensioenuitvoerders zijn reeds op grond van de wet verplicht zich te houden aan de correcte uitvoering van de betreffende pensioenregeling en daar wordt door DNB en de AFM toezicht op gehouden. Deze toezichthouders werken risicogericht en besluiten onafhankelijk over inzet van hun toezichtmiddelen. Dat doen zij op basis van informatie die zij hebben of mogen opvragen bij individuele pensioenuitvoerders, zo nodig met een beroep op wettelijke bevoegdheden. Indien hen signalen bereiken die duiden op structurele problemen met de uitvoering van Anw-hiaatverzekeringen zullen zij passende actie ondernemen.

Vraag 11

Bij welke instanties kunnen partners van deelnemers zich melden wanneer een uitvoerder van een Anw-hiaatverzekering de uitkering stopt voordat de begunstigde de AOW-leeftijd heeft bereikt?

Antwoord

Laat ik vooropstellen dat ik vind dat een uitvoerder escalatie van een geschil moet zien te voorkomen. Ook moet een uitvoerder de deelnemer of, de begunstigde, niet onnodig op kosten jagen om zijn of haar recht te krijgen. Indien een deelnemer of begunstigde een klacht heeft, dan kan deze terecht bij de interne klachtenprocedure van de betreffende pensioenuitvoerder. Hierin kan de uitvoerder het geschil snel en laagdrempelig oplossen. Als de deelnemer of begunstigde deze procedure heeft doorlopen, kan hij of zij naar een alternatieve geschillenbeslechters, zoals het Kifid of de Ombudsman Pensioenen. De getroffen kan altijd de rechter vragen uitspraak te doen, tenzij de alternatieve geschillenbeslechters al een bindende uitspraak heeft gedaan.

Vraag 12

Deelt u de mening dat het Uniform Pensioenoverzicht (UPO) de juiste informatie moet verstrekken wanneer het gaat om de duur en hoogte van pensioenen?

Antwoord

Ja, die deel ik, althans voor zover het gaat om ouderdoms-, nabestaanden- en arbeidsongeschiktheidspensioen. Ik teken daarbij wel aan dat het UPO een momentopname geeft, terwijl inmiddels mijnpensioenoverzicht.nl actuelere informatie geeft, die ook nog eens interactief is: de deelnemer kan nl. zien wat effecten zijn van keuzes.

**Directie
Arbeidsverhoudingen**
Afdeling Pensioenbeleid

Datum
22 november 2019

Vraag 13

Klopt het dat momenteel veel UPO's niet de juiste informatie geven aan hun deelnemers en hun eventuele partners, doordat men niet in staat is om de gestegen AOW-leeftijd te verwerken?

Onze referentie
2019-0000166551

Antwoord

Ik beschik niet over deze nalevingsinformatie en heb thans ook geen signalen dat veel UPO's onjuiste informatie zouden geven, als gevolg van het niet kunnen verwerken van de gestegen AOW-leeftijd. In algemene zin is het zo dat pensioenuitvoerders op het jaarlijkse UPO de stand geven van het opgebouwde, aanvullende pensioen, uitgaande van de pensioenregeling. Die stand moet uiteraard correct zijn. Op de naleving van deze norm houdt de AFM toezicht.

Vraag 14

Klopt het bovendien dat Mijn Pensioenoverzicht bij veel deelnemers met een ANW-hiaatverzekering of andere aanvullende pensioenproducten niet de juiste informatie kan weergeven omdat men de stijging van de AOW-leeftijd niet kan verwerken?

Antwoord

Ik beschik niet over deze nalevingsinformatie en heb ook hierover geen signalen. Mijnpensioenoverzicht.nl geeft data door die het pensioenregister ontvangt. Mijnpensioenoverzicht toont niet (standaard) pensioengerelateerde aanvullende verzekeringsproducten, zoals een Anw-hiaatverzekering. De data in het pensioenregister komen van uitvoerders van de pensioenregeling, waaraan de deelnemer deelneemt, en van de Sociale Verzekeringsbank, die de AOW uitvoert. Deze zijn verplicht correcte data door te geven aan mijnpensioenoverzicht.nl. Iemand die meent dat de data op mijnpensioenoverzicht niet zouden kloppen kan een melding daarvan doen aan de betreffende uitvoerder en de AFM.

Vraag 15

Wanneer functioneert Mijn Pensioenoverzicht en het UPO weer zo dat de effecten van de verhoging van de AOW-leeftijd op een juiste wijze voor deelnemers en hun partners worden weergegeven?

Antwoord

De Sociale Verzekeringsbank (SVB) toont de AOW-gerechtigde leeftijd en het AOW-bedrag. Dat doet zij zoals voorgeschreven op grond van de geldende wetgeving. Ook deze gegevens moeten volgens de wet "correct" zijn. De AFM houdt toezicht op de naleving van deze norm. Ik heb geen signalen dat er sprake van is dat mijnpensioenoverzicht.nl de AOW-leeftijd niet juist weergeeft. De SVB hoeft dus niet de effecten te tonen van een mogelijke verhoging van de AOW-leeftijd. Die effecten toont zij pas nadat AOW-leeftijd is verhoogd. Overigens is op mijnpensioenoverzicht.nl wel een tool beschikbaar om te berekenen wat de vermoedelijke AOW-leeftijd zal worden van de deelnemer die inlogt.

Vraag 16

Kan een onjuiste UPO veroorzaken dat de belastingaangiftes niet overeenkomen met de gegevens reeds bekend bij de Belastingdienst, waardoor mensen mogelijk in problemen komen bij het doen van aangifte? Zo ja, hoe kunnen eventuele negatieve gevolgen voor betrokkenen worden voorkomen?

**Directie
Arbeidsverhoudingen**
Afdeling Pensioenbeleid

Datum
22 november 2019

Antwoord

Ik kan niet uitsluiten dat hiervan sprake is. De Belastingdienst wint de gegevens uit het Uniforme Pensioenoverzicht niet in ten behoeve van het fiscale proces. Pas op het moment dat pensioenen tot uitkering komen betreft de Belastingdienst deze in de heffing en ontvangt zij deze. Is de deelnemer namelijk pensioengerechtigde geworden, dan ontvangt deze een uitkeringsspecificatie, met relevante fiscale gegevens, waarop de Belastingdienst zich wel direct baseert.

Onze referentie
2019-0000166551

Wel is het zo dat de belastingplichtige de op het overzicht vermelde factor A (de pensioenaangroei over een bepaald jaar) gebruikt om te berekenen hoeveel lijfrentepremie iemand mag aftrekken. Een foute vermelding van deze factor op het UPO kan dus leiden tot een foute aangifte, indien de belastingplichtige uitging van een foute factor en de aangifte daarop heeft gebaseerd.

De Belastingdienst biedt op zijn website een rekentool waarmee de belastingplichtige de aftrekruimte ook zonder deze factor A kan berekenen op basis van de overige informatie, die dan wel correct moet zijn. Als de belastingplichtige er dus van op de hoogte zou zijn dat zijn UPO niet klopt dan wel twijfelt aan de juistheid daarvan kan hij een foute aangifte voorkomen door gebruik te maken van die tool.

Vraag 17

Bent u bereid de Autoriteit Financiële Markten (AFM) te verzoeken onderzoek te doen naar de uitvoering van ANW-hiaatverzekeringen en indien nodig handhavend op te treden om te voorkomen dat meer mensen slachtoffer worden van slechte naleving van polisvoorwaarden door uitvoerders, waardoor betrokken enkele maanden of zelfs jaren inkomen missen?

Antwoord

AFM besluit als toezichthouder onafhankelijk over de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden en handhavende bevoegdheden. Zoals aangegeven bij antwoord 9 zal de toezichthouder passende actie ondernemen indien hen signalen bereiken die duiden op structurele problemen met de uitvoering van Anw-hiaatverzekeringen. Volledigheidshalve wil ik hieraan toevoegen dat het hier de naleving van polisvoorwaarden betreft. Een consument kan een geschil hierover met een verzekeraar voorleggen aan de betreffende alternatieve geschillenbeslechter.